

DN-001-001246

Seat No. _____

B. A. (Sem. II) Examination

April / May – 2015

**Elements of Gemorphology : II
(Paper - 3) (Elective-I)**

Faculty Code : 001

Subject Code : 001246

Time : 2½ Hours]

[Total Marks : 70

- સૂચના : (1) દરેક વિભાગના પ્રશ્નોના પૂરા જવાબ મુખ્ય ઉત્તરવહીમાં આપવાના રહેશે.
(2) જરૂર હોય ત્યાં સ્વચ્છ આકૃતિ/નકશા દોરો.

1 બહુવિકલ્પ પ્રશ્ન (MCQ) : 20

(1) બારખાનની રચના

- (A) હિમનદી (B) નદી
(C) ભૂમિગત જળ (D) પવન

(2) અંતિમ આધાર સપાટી કોનું પરિણામ છે ?

- (A) વૃદ્ધ અવસ્થા (B) યુવા અવસ્થા
(C) બાલ્ય અવસ્થા (D) એક પણ નહીં

(3) લોએસ કોનું ઉદાહરણ છે ?

- (A) નદીના નિક્ષેપનું (B) હિમનદીનું નિપેક્ષનું
(C) લાવાનું નિક્ષેપ (D) પવનનું નિક્ષેપ

(4) પીટ હોલ્સ એ કયા ભૂમિસ્વરૂપોનું ઉદાહરણ છે ?

- (A) હિમનદી (B) પવન
(C) નદી (D) કાસ્ટ

(5) કયો ભૂમિ આકાર કાસ્ટ ભૂમિસ્વરૂપો સાથે સંકળાયેલા છે ?

- (A) રેમોબીણ (B) લટકતી ખીણ
(C) જુગેન (D) અંધ ખીણ

(6) સામાન્ય ઘસારણા આવર્ત સંકળાયેલ છે.

- (A) હિમનદી (B) સુકોરણ પ્રદેશ
(C) નદી તંત્ર (D) ભૂમિગત જળ

(7) ટર્ન સરોવર કોની સાથે સંકળાયેલ છે ?

- (A) સર્ક (B) પુરના મેદાન
(C) મુખ ત્રિકોણ પ્રદેશ (D) રણ પ્રદેશ

(8) “શિરોઘર્ષણ” દ્વારા થાય છે.

- (A) નદી (B) પવન
(C) હિમનદી (D) ભૂમિગત જળ

(9) ‘હાર્ન’ની રચના

- (A) પવન (B) વહેતું પાણી
(C) હિમનદી (D) ભૂમિગત જળ

(10) V આકારની ખીણ રચાય છે.

- (A) નદી (B) પવન
(C) હિમનદી (D) ભૂમિગત જળ

(11) સમીકરણ પૂર્ણ કરો

કેલ્સીયમ સલ્ફેટ + _____ → જીપ્સમ

- (A) પાણી (B) બોક્સાઈટ
(C) અકીક (D) ફ્લોરસ્પાર

- (12) કયા ખડકો જલ્દી વિદારણ પામે છે ?
- (A) પોચા અને છિદ્રાળુ (B) ગ્રેનાઈટ
(C) અગ્નિકૃત (D) રેતીના ખડકો
- (13) ભારતની ગંગા નદી કયા જળ પરિવાહનું ઉદાહરણ છે ?
- (A) કેન્દ્રત્યાગી (B) કેન્દ્રગામી
(C) આયાતકાર (D) વૃક્ષાકાર
- (14) વિક્ટોરીયા ધોધની ઊંચાઈ કેટલી છે ?
- (A) આશરે 133 મી (B) આશરે 122 મી
(C) આશરે 100 મી (D) આશરે 144 મી
- (15) પર્વતીય કે ખીણસ્થ હિમનદીઓનો સૌપ્રથમ અભ્યાસ કઈ પર્વતમાળામાં થયો હતો ?
- (A) આલ્પ્સ (B) હિમાલય
(C) યુરાલ (D) રોકીઝ
- (16) પવન દ્વારા થતું ઘસારણા કાર્ય કયા પ્રદેશોમાં વધુ સક્રિય હોય છે ?
- (A) ઉચ્ચ પ્રદેશ (B) મેદાની
(C) રણપ્રદેશ (D) પર્વતીય
- (17) પર્વતોનાં ઘસારણા કાર્યથી રચાતા ભૂમિઆકારો
- (A) ઈન્સેલબર્ગ, ચારદંગ (B) રેતીના ટૂવા, બજાળા
(C) બિલ્લી ટોપ, ફિયાડ (D) જળધોધ, ડેલ્ટા
- (18) રણ પ્રદેશમાં પર્વતોથી ઘેરાયેલા 'જલપાત્ર' કયા નામે ઓળખાય છે ?
- (A) ઈન્સેલબર્ગ (B) બજાળા
(C) લોયસ (D) બોલસન

(19) ભૂકંપનાં પરિણામે ઉત્પન્ન થતા વિશાળ ઊંચા મોજાને શું કહેવાય છે ?

- (A) શિખર (B) ગર્ત
(C) સુનામિસ (D) ડોલાઈન

(20) સમુદ્રની ભૂમિખંડને સ્પર્શતી રેખાને શું કહે છે ?

- (A) કિનારો (B) ટોમ્બોલા
(C) પોકેટ બીચ (D) કરાડ રેખા

2 વિદ્યારણ એટલે શું ? ભૌતિક અને રાસાયણિક વિદ્યારણ વિશે વિગતે લખો. 10

અથવા

2 ધોવાણ અને નિક્ષેપણના પરિબળો તરીકે નદીનું કાર્ય વર્ણવી ઘસારણ કાર્યથી રચાતા ભૂમિઆકારો સમજાવો. 10

3 ઘસારો, સ્થળાંતર અને નવરચનાનો અર્થ સમજાવો તથા ભૂમિગત જળના કાર્યો સાથે સંકળાયેલા ભૂમિસ્વરૂપોનું વર્ણન કરો. 10

અથવા

3 દરિયા કિનારાનું વર્ણન કરો અને નિમજ્જન અથવા નિર્ગમન પામેલા કિનારા સાથે સંકળાયેલા લક્ષણો વર્ણવો. 10

4 (અ) ટૂંકનોંધ લખો : (ગમે તે એક) 8

- (1) ડેવિસની ઘસારણ આર્વતની વિભાવના
(2) જૈવિક વિદ્યારણ

(બ) ટૂંકનોંધ લખો : (ગમે તે એક) 8

- (1) ભૂરચનાશાસ્ત્રનો વ્યવહારિક ઉપયોગ
(2) પવનના ઘસારા દ્વારા રચાતા ભૂમિઆકારો.

5 ટૂંકા જવાબ લખો : (ગમે તે બે)

14

- (1) ભૂ દશ્યાવલી એટલે શું ?
- (2) ઘસારાના પરિબળોનું કાર્ય અને તેમના ક્ષેત્રો
- (3) જળ પરિવાહ ગોઠવણ અને તેના પ્રકારો
- (4) હિમનદીના પ્રકારો કયા છે ?

ENGLISH VERSION

Instructions : (i) All questions are compulsory.
(ii) Figures on the right side indicate the full marks of the question.

1 Multiple Choice Questions : 20

1 Barkhans is made by :

(A) Glaciers	(B) Rivers
(C) Underground water	(D) wind

2 Ultimate maximum relief is result of :

(A) Old age	(B) Youth stage
(C) Matured stage	(D) None of these

3 Loess is an example of ?

(A) Fluvial deposit	(B) Glacial deposit
(C) Lava deposit	(D) Wind blow deposit

4 Pat holes are the land forms of :

(A) Glaciers	(B) Wind
(C) Rivers	(D) Karst topogrpahy

5 Which one of the landscape is associated with Karst region?

(A) Remo velley	(B) Hanging Velley
(C) Zeugen	(D) Blind velley

- 6 Normal cycle of erosion is related with
 (A) Glacial process (B) Arid process
 (C) Fluvial Process (D) Ground water process
- 7 "Tarn" is a lake associated with
 (A) Cirque (B) Flood plain
 (C) Delta (D) Desert
- 8 Headward erosion occurs by :
 (A) River (B) Wind
 (C) Glaciers (D) Ground water
- 9 "Horn" are produced by the erosional work of
 (A) Wind (B) Running water
 (C) Glaciers (D) Ground water
- 10 V-Shaped valley is formed by :
 (A) River (B) Wind
 (C) Glaciers (D) Ground water
- 11 Complete the equation :
 Calcium sulphate + ----- = Gypsum
 (A) Water (B) Bauxit
 (C) Pachmari (D) Guindy
- 12 Which rocks become more weathering?
 (A) Soft & porous (B) Granite
 (C) Igneous (D) Sandstone
- 13 Ganga river is an example of which drainage system?
 (A) Centrifugal (B) Centripetal
 (C) Rectangular (D) Dendritic

- 14 The height of 'Victoria fall' is
 (A) Nearly 133 m. (B) Nearly 122 m.
 (C) Nearly 100 m. (D) Nearly 144 m.
- 15 In which mountain valley of Glacier study?
 (A) Alps (B) Himalaya
 (C) Yural (D) Rocky
- 16 Erosion work of wind is actively seen in which area?
 (A) Pleateau (B) Plain
 (C) Desert area (D) Mountain
- 17 Which landforms are formed by wind?
 (A) Inselberg, Yardang (B) Sand dunes, Bajada
 (C) Mushroom, Fiord (D) Waterfall and delta
- 18 What is "water vessel" called in desert area surrounded by mountain ?
 (A) Inselberg (B) Bajada
 (C) Loess (D) Bolson
- 19 Earthquake generating high waves is called
 (A) Crest (B) Trough
 (C) Tsunamis (D) Doline
- 20 The edge line of sea teaching the land is called :
 (A) Coasts (B) Tombolo
 (C) Pocket beach (D) Notch.
- 2 What is weathering? Explain in detail about the physical and chemical weathering of rocks. 10

OR

- 2 Describe the work of rivers as the agent of denudation and deposition and also give the resulting landforms of erosion. 10

- 3** Explain the meaning of erosion, transportation and deposition. Describe the work of underground water and resulting landforms of it. **10**

OR

Classify the coasts and describe the features associated with either submergent or emergent coast. **10**

- 4** A) Short notes : (any **one**) **8**
- (1) Cycle of erosion given by W.M.Davis
  - (2) Biological weathering
- B) Short note : (any **one**) **8**
- (1) Applied use of geomorphology.
  - (2) Erosional land forms of wind
- 5** Write short notes. (any **two**) **14**
- (1) What is land form ?
  - (2) What are the agents of erosion?
  - (3) Development of drainage pattern
  - (4) Types of glaciers.
